

Motion till riksdagen 2022/23:1258

av **Camilla Hansén m.fl. (MP)**

Mer kunskap om miljö, hållbarhet och biologisk mångfald i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljö, hållbarhet och biologisk mångfald i förskola, förskoleklass, grundskola och gymnasium m.fl. skolformer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla barn och elever ska ha tillgång till Sveriges natur och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara friluftslivet som en pedagogisk resurs i alla skolformer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att allemansrätten lärs ut genom att tillämpa den i praktiken i lärandet om hållbarhet, natur och friluftsliv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett av förskolans, förskoleklassens, grundskolans och gymnasiets viktiga uppdrag är att ge barn och elever förståelse för vad som menas med en social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling. Utbildningen ska också ge eleverna redskap att själva kunna leva och arbeta på ett hållbart sätt och bidra till ett hållbart samhälle. Vi behöver helt enkelt rusta våra barn och ungdomar med förmågor, kunskaper och kompetenser inför framtidens hållbarhetsutmaningar. När begreppet skola används i motionen avses samtliga skolformer, inklusive det som idag kallas särskola.

Den svenska skolan berörs i allra högsta grad av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och för att nå dem måste hållbarhetsfrågorna ha en central plats i undervisningen, i alla skolformer från förskola till gymnasium. Miljö och hållbar utveckling är inte ett eget ämne i vare sig grund- eller och gymnasieskolan, men de är inskrivna i

såväl läroplaner som i kurs- och ämnesplaner. Tanken är att miljö- och hållbarhetsperspektiven ska genomsyra all undervisning, oberoende av kurs eller ämne.

Även om styrdokumenterna redan idag är tydliga med att skolan har en skyldighet att ge eleverna verktyg för att kunna förstå hur miljö, ekonomi, hälsa och rättvisa hänger ihop, vill vi i Miljöpartiet att såväl läroplaner som kurs- och ämnesplaner ses över för att stärka inslaget av miljö-, klimat- och omställningsfrågor. Det bör också övervägas att öka inslaget av dessa frågor i lärarutbildningen.

Även artkunskap och artskydd bör vara en naturlig del av undervisningen i skolan från förskola till gymnasiet. Barn och ungdomar måste få möjligheten att lära sig de vanligaste fåglarna, träden och blommorna i vårt land. Kunskapen om naturen är en viktig del i läroplanen från förskolan till grundskolan och vi ser ett stort värde i att kunskap om natur och om biologisk mångfald finns med och utökas i läroplanerna för alla skolformer.

Kärleken till naturen börjar i mötet med den

Alla barn ska ha tillgång till Sveriges natur. Det finns evidens för att utomhusundervisning med regelbunden fysisk aktivitet och naturkontakt både direkt och indirekt kan ha positiva och meningsfulla effekter på lärande, skolprestationer, hälsa och välbefinnande, samt på elevernas personliga och sociala utveckling. Kunskaper om naturen och möjligheten att vistas i den ger förutsättningar för ett livslångt positivt välbefinnande. Naturens starkaste skydd är också människorna som älskar den.

Barn i Sverige har olika tillgång till naturupplevelser idag. Skolan är den arena där alla barn, oavsett hemförhållanden, ska få tillgång till de kunskaper och den bildning som samhället anser är centralt för varje människa. Kunskapen om naturen och erfarenheter från att vara i naturen tillhör dessa. Skolan har genom sitt kompensatoriska uppdrag en viktig uppgift att se till att alla barn kommer ut i och möter naturen.

I många kommuner erbjuds redan idag i olika utsträckning tillgång till pedagogik utomhus i naturen. Vi vill att alla skolhuvudmän i samverkan med rektorer ska se till att tillgången och kompetensen för att bedriva utomhuspedagogik i naturen tillgodoses för att uppfylla syftet och målen i den nya läroplanen för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet (Lgr 22). Huvudmannen ska se till att alla elever, oavsett var i landet de bor eller vilken skola de går i, får lära sig mer om naturen utomhus – i naturen. Rektor ska i sin tur se till så att medarbetarna får den kompetensutveckling och fortbildning som krävs för att nå syftet och målen i den nya läroplanen. Vi vill också att lärarstudenter och yrkesverksamma ska ges möjligheter att fördjupa sig i utomhuspedagogik.

Naturskolor runt om i Sveriges kommuner ger skolan ett stöd i att främja naturpedagogik och ordnar också aktiviteter som kompletterar lärarnas undervisning om naturen. Även myndigheter och organisationer, t.ex. länsstyrelsen och naturskyddsföreningar, anordnar temadagar och fortbildning för pedagoger kring friluftsliv. Regeringen bör säkerställa att det finns naturskoleverksamhet eller annan liknande verksamhet så alla barn kan ta del av det.

Friluftsliv i skolan

Det är viktigt att ta tillvara friluftslivet som en pedagogisk resurs. Friluftsliv i skolan erbjuder utmaningar och möjligheter där elever kan träna kreativitet, samarbete och

problemlösningsförmåga. Det är också en ingång till att diskutera och lära mer om naturen och om hur vi använder jorden och dess resurser. Rörelse och motion är dessutom bra för både hälsan och lärandet.

Att skolan ger alla elever erfarenhet av att vara ute i skog och mark är också avgörande för att ge alla barn och ungdomar kunskaper och erfarenheter för att självständigt kunna röra sig i naturen och ta del av friluftslivets möjligheter.

I dagsläget finns friluftsliv enbart med som mål i läroplanen inom ämnet idrott och hälsa, men ett kollegialt ämnesövergripande samarbete inom området vore lämpligt. Friluftsliv har en tydlig koppling till bland annat miljöfrågor, hållbar utveckling, biologisk mångfald och klimat som alla finns med som mål inom andra ämnen. Ett kollegialt samarbete ger möjlighet till ökad måluppfyllelse och förbättrar elevernas lärande.

Allemansrätten

Alla barn och elever i Sverige får lära sig om allemansrätten i skolan. Det är en grundförutsättning för friluftslivet, allemansrätten finns inskriven i regeringsformen och är en nationalsymbol för Sverige. Allemansrätten ger oss kunskap om både rättigheter och skyldigheter i vårt umgänge med naturen. För Miljöpartiet är det viktigt att alla barn och elever i alla skolformer lär sig vad allemansrätten är genom att använda sig av den i lärandet om hållbarhet, natur och friluftsliv.

Camilla Hansén (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Amanda Lind (MP)

Emma Nohrén (MP)

Katarina Luhr (MP)